

APROBAT:
Directorul Agenției de Mediu
_____ **Gavril GÎLCĂ**

30 decembrie 2022

	AGENȚIA DE MEDIU	
	<i>DIRECȚIA GENERALĂ</i> <i>LABORATORUL DE REFERINȚĂ DE MEDIU</i>	COD: PM - 8.3 - LÎ EDIȚIA: 04 REVIZIA: 0 DATA: 26.12.2022 PAGINA: 1/38
Exemplarul nr.1		

**PROGRAMUL DE MONITORIZARE A COMPONENTELOR MEDIULUI APA DE SUPRAFAȚA ȘI
UZATĂ, AER ATMOSFERIC, SOL, RADIOACTIVITATEA MEDIULUI ȘI GESTIONAREA
DEȘEURILOR PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA
PENTRU ANUL 2023**

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 1 din 38
---------------------------	-------------	----------------	-----------------

Monitorizarea - sistem de supraveghere, prognozare, avertizare și intervenție în vederea evaluării sistematice a dinamicii caracteristicilor calitative ale factorilor de mediu, în scopul cunoașterii stării de calitate și a semnificației ecologice a acestora, a evoluției și implicațiilor sociale ale schimbărilor produse urmate de măsuri care se impun.

Obiective:

- > Identificarea surselor de poluare ca parte a sistemului de management al calității factorilor de mediu.
- > Informarea publicului.
- > Stabilirea unei baze științifice care sa stea la baza elaborării strategiilor de protecție a mediului.
- > Evaluarea tendințelor pe termen lung ca parte a sistemelor de management al mediului.

Activitatea de monitorizare a componentelor mediului constă în:

1. identificarea problemelor de mediu;
2. elaborarea programelor de monitorizare a:
 - a) apelor de suprafață și uzate
 - conform grupelor de *parametri hidrochimici*;
 - conform grupelor de *elemente hidrobiologice*
 - b) aerului și precipitațiilor atmosferice
 - c) radioactivității mediului
 - d) solului
 - e) deșeurilor
3. stabilirea amplasării punctelor rețelei de monitorizare;
4. selectarea indicatorilor de monitorizare;
5. prelevare probelor și analize de teren;
6. analize de laborator;
7. stocarea, manipularea și difuzarea datelor;
8. interpretarea și evaluarea datelor pentru producerea informațiilor;
9. raportarea și distribuirea rezultatelor monitorizării.

CAPITOLUL I

Monitorizarea stării corpurilor de apă de suprafață în Districtul Bazinului Hidrografic Dunăre Prut și Marea Neagră și Districtul Bazinului Hidrografic Nistru conform grupelor de *parametri hidrochimici* pentru anul 2023

- 1. Scopul și obiectivele monitorizării.** Obiectivele monitorizării constau în evaluarea stării calitative a corpurilor de apă, determinarea tendinței de schimbare a parametrilor calitativi sub influența factorilor naturali și antropici, cât și depistarea tendințelor ascendente ale conținutului de poluanți.
- 2. Sarcina tehnică.** Monitorizarea corpurilor de apă de suprafață din cadrul Bazinului Hidrografic Nistru și din cadrul Bazinului Hidrografic Dunăre Prut și Marea Neagră.

Monitorizarea apelor de suprafață se va efectua în corespundere cu prevederile următoarelor acte legislative și normative:

1. Hotărârea Guvernului Nr.549 din 13.06.2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu
2. Legea Parlamentului Republicii Moldova privind protecția mediului înconjurător Nr.1515-XII din 16.06.1993;
3. Legea Apelor a Parlamentului Republicii Moldova Nr. 272 din 23.12.2011;
4. Directiva Cadru a Apelor 60/2000, Parlamentul și Consiliul Uniunii Europene, 23.10.2002;
5. Directiva 2013/39/UE, Parlamentul European și a Consiliul Uniunii Europene, 12.08.2013;
6. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Regulamentului Cadastrului de Stat al Apelor Nr. 763 din 23.09.2013;
7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață Nr. 890 din 12.11.2013;
8. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane Nr. 932 din 20.11.2013;
9. Руководство по химическому анализу поверхностных вод суши 2009;

Pentru perioada de monitorizare se instituie

- ❖ următoarele tipuri de monitorizare:
 - ✓ **MS** – Monitoringul de supraveghere;
 - ✓ **MO** – Monitoringul operațional;
 - ✓ **AB** – Monitoringul în baza Acordurilor Bilaterale;
 - ✓ **CI** – Monitoringul în baza Convenției Internaționale (“Convenția de cooperare pentru protecția și utilizarea durabilă a fluviului Dunărea”);
 - ✓ **TNMN** – Monitoringul în secțiunile rețelei de Monitoring Transnațional (*Transnational Monitoring Network*);
 - ✓ **MT** - Monitoringul Transfrontalier;
- ❖ conform parametrilor:
 - ✓ *Condiții generale* (râuri și lacuri) — 23 indicatori generali: temperatura, pH, conductivitatea, colorația, transparența, turbiditate, oxigen dizolvat, saturația oxigenului, consumul biochimic de oxigen, consumul chimic de oxigen cu bicromat, suspensii totale, alcalinitatea, azot de amoniu, azot de nitrat, azot de nitrit, ortofosfați, fosfor total, duritatea, ioni de cloruri, ioni de sulfati, calciu, sodiu, magneziu.
 - ✓ *Poluanți specifici* — 2 poluanți: detergenți anionoactivi, produse petroliere.
 - ✓ *Metale grele investigate* pentru rauri interne includ: forma totală pentru fier.
 - ✓ *Substanțe prioritare:*
 - 15 pesticide organoclorurate (α -HCH, β -HCH, γ -HCH, DDT, DDD, DDE, Heptaclor, Aldrin, Endrin, Dieldrin, Endosulfan, Heptaclor epoxid A, Heptaclor epoxid B, Metoxiclor, Mirex).
 - 16 hidrocarburi poliaromatice (dibenz(a,h)anthracene, benzo(g,h,i)perylene, naphthalene, acenaphthylene, acenaphthene, fluorene, phenanthrene, anthracene, fluoranthene, pyrene, benzo(a)anthracene, chrysene, benzo(b)fluoranthene, benzo(k)fluoranthene, benzo(a)pyrene, indeno(123-cd)pyrene);
 - În barajele nodului hidrotehnic Costești Stânca se vor analiza următorii parametri hidrochimici: pH, reziduu uscat, duritatea totală, calciu, magneziu, sodiu, potasiu, cloruri, sulfati, hidrocarboranți.
 - Pentru rețeaua transnațională de monitoring (TNMN) și acordul bilateral cu România (AB RO) și cu Ucraina (AB UA) metalele grele investigate includ: forma totală pentru fier, formele totale și dizolvate pentru cupru, nichel, plumb, crom, cadmiu, zinc și mercur (2 forme).
- ❖ în următoarele puncte de observații:

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 4 din 38
--------------------	-------------	----------------	-----------------

Nr. ord	District hidrografic/ Bazin hidrografic/ Subbazin hidrografic	Denumirea locației de monitoring	Coordonatele geografice		Acorduri internaționale/ Tipul de monitoring	Grupele de poluanți/ Frecvența monitoringului			
						Condiții generale	Metale grele	Poluanți specifici	Substanțe prioritare
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Districtul hidrografic Prut, Dunărea și Marea Neagră									
1.	fl. Dunărea	s.Giurgiulești	45°28'06,67"	28°12'57,84"	MT/MS	12	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	PCO/ PAH 16
2.	LA. Comrat	r. Ialpuș, mun.Comrat	46°19'41,36"	28°39'30,55"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
3.	LA Congaz	s.Congaz			MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
4.	LA. Taraclia	or. Taraclia	45°56'21,12"	28°35'42,12"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
5.	r.Ialpuș	s.Mirnoe, pod	45°46'17,71"	28°34'45,26"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
6.	L.N.Beleu	s. Slobozia Mare	45°35'12,88"	28°09'09,65"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
7.	L.N.Manta	s.Manta	45°47'16,33"	28°10'23,65"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
8.	LA.Costești	or.Costești	47°50'27,95"	27°13'43,30"	AB RO, CI, TNMN, MT/MS	12	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	PCO/PAH16

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 5 din 38
---------------------------	-------------	----------------	-----------------

9.	Barajul din Cariera veche I- 68	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
10.	Barajul din Cariera veche I- 57	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
11.	Barajul din Cariera veche I- 55	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
12.	Barajul din Cariera veche I- 47	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
13.	Barajul din Cariera veche II- 67	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
14.	Barajul din Cariera veche II- 58	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
15.	Barajul din Cariera veche II- 54	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
16.	Barajul din Cariera veche II- 48	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 6 din 38
---------------------------	-------------	----------------	-----------------

17.	Barajul din Cariera veche III- 66	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
18.	Barajul din Cariera veche III- 62	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
19.	Barajul din Cariera veche III- 53	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
20.	Barajul din Cariera veche III- 51	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
21.	Barajul din Cariera veche IV- 65	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
22.	Barajul din Cariera veche IV- 64	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
23.	Barajul din Cariera veche IV- 52	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			
24.	Barajul din Cariera veche IV- 44	or.Costești, r-nul Rîșcani			MS	4			

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 7 din 38
--------------------	-------------	----------------	-----------------

25.	r.Prut	or.Lipcani	48°15'14,51"	26°48' 15,74"	AB RO, Cl, TNMN, MS	12	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	PCO/PAH16
26.	r.Prut	s. Pererîta, aval			MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
27.	r.Prut	s.Braniște	47°47'23,16"	27°15' 08,23"	Cl, TNMN, MS	12	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	PCO/PAH16
28.	r.Prut	or.Ungheni, amonte	47°11'59,28"	27°47'18,35"	AB RO, MT/MS	12	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	
29.	r.Prut	s.Valea Mare	47°06'30,52"	27°52'28,97"	AB RO, Cl, TNMN, MT/ MS	12	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	PCO/PAH16
30.	r.Varșava	s. Valea Mare	47°07'50,9"	27°51'49,3"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 8 din 38
--------------------	-------------	----------------	-----------------

31.	r.Prut	or.Leova	46°29'34,82"	28°13'54,30"	AB RO, MT/MO	4	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	
32.	r.Prut	or.Cahul	45°55'5,51"	28°07'19,07"	AB RO, MT/MO	4	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	
33.	r.Prut	s.Giurgiuleşti	45°28'18,45"	28°11'52,26"	AB RO, CI, TNMN, MT/ MS	12	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	PCO/PAH16
34.	r.Chirghij-Chitai	or. Tvardița, aval	46° 7' 31.172"	28° 58'40.123"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
35.	r.Cogîlnic	or.Hîncești, amonte	46°49'58,26"	28°35'51,39"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
36.	r.Cogîlnic	or. Cimișlia, amonte	46°32'19,93"	28°47' 6,71"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
37.	r. Ceaga	s. Taraclia, r-nul Căușeni	46°32'20.921"	29°8'11.561"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 9 din 38
---------------------------	-------------	----------------	-----------------

38.	LA. Dubăsari	or.Rezina	47°45'13,33"	28°58'55,77"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
39.	LA. Dubăsari	or. Dubăsari	47°16'35,37"	29°07'10,62"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
40.	LA. Ghidighici	or.Vatra	47°04'52,03"	28°43'25,84"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
41.	r.Bîc	or. Strășeni, aval	47°08'14,10"	28°39'49,14"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
42.	r.Bîc	mun.Chișinău, în amonte de evacuările de apă uzată a SA „Apă canal”	47°00'36,37"	28°52'32,69"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
43.	r.Bîc	mun.Chișinău,or.Sîngera, în aval de evacuările de apă uzată a SA „Apă Canal”	46°55'46,10"	28°59'03,60"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
44.	r.Bîc	s.Gura Bîcului	46°54'49,66"	29°27'28,74"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
45.	r.Nistru	s.Naslavcea	48°26'58,43	27°36'10,11"	MS	8	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	PCO/PAH16

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 10 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

46.	r.Nistru	or.Otaci	48°26'38,48"	27°47'29,73"	AB UA, MS	4	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	PCO/PAH16
47.	r.Nistru	s.Sănătăuca	48°01'28,4"	28°26'02,34"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
48.	r.Nistru	or.Vadul lui Vodă	47°05'21,39"	29°05'25,75"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
49.	r.Nistru	s.Olănești	46°30'07,14"	29°55'42,08"	MO	8	Fe _{total}	DA, PP	
50.	r.Nistru	s.Palanca	46°24'47,77"	30°07'52,33"	AB UA, MO	4	Fe _{total} , Cu,Zn, Ni, Pb, Cr, Cd, Hg (diz)	DA, PP	PCO/PAH16
51.	r.Nistru	s.Cosăuți, or.Soroca, amonte			MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
52.	r.Nistru	or.Soroca, aval			MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
53.	r.Răut	mun.Bălți, amonte	47°47'45,28"	27°53'58,41"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
54.	r.Răut	mun.Bălți, aval	47°45'33,17"	27°57'48,49"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
55.	r.Răut	or.Florești, amonte	47°53'07,05"	28°18'01,56"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 11 din 38
---------------------------	-------------	----------------	------------------

56.	r.Răut	or.Orhei, amonte	47°22'16,04"	28°48'17,79"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
57.	r.Răut	or.Orhei, aval	47°23'12"	28°54'20"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
58.	r.Răut	s.Ustia	47°15'09,33"	29°08'14,55"	MO	4	Fe _{total}	DA, PP	
59.	r.Cahul	s.Etulia				4	Fe _{total}	DA, PP	
60.	r.Botna	or.Căușeni, amonte	46°58'47,37"	29°23'56,35"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	
61.	r.Botna	s.Chircăești, 6,0 km în amonte de s.Chițcani	46°13'11,29"	29°33'28,26"	MS	4	Fe _{total}	DA, PP	

EXPLICAȚII LA TABEL

1. *Monitoring de supraveghere (MS)* are ca scop evaluarea stării tuturor apelor din cadrul fiecărui bazin sau subbazin hidrografic, furnizând informații pentru: validarea procedurii de evaluare a impactului, elaborarea eficientă a programelor ulterioare de monitorizare, evaluarea tendinței de variație pe termen lung a calității și cantității resurselor de apă, elaborarea criteriilor de evidențiere a corpurilor de apă la nivel administrativ-teritorial, precum și argumentarea optimizării sistemului național de monitorizare;
2. *Monitoring operațional (MO)* are ca scop stabilirea stării acelor corpuri de apă identificate, în urma monitoringului de supraveghere, ca prezentând riscul de a nu îndeplini obiectivele de mediu pentru ape, precum și evaluarea schimbărilor apărute în urma aplicării programului de măsuri inclus în planul de gestionare a bazinului hidrografic;

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 12 din 38
---------------------------	-------------	----------------	------------------

3. *Programul în cadrul Convențiilor Internaționale (CI) și Programul în cadrul Acordurilor Bilaterale cuprinde 11 secțiuni:*
4. *Colaborare bilaterală cu România în 7 secțiuni de monitoring:* pe r. Prut - or. Lipcani, or. Costești (baz. Costești-Stânca), or. Ungheni, s. Valea Mare, or. Leova, or. Cahul, s. Giurgiulești, după 23 indicatorii fizico - chimici;
5. *Colaborare bilaterală cu Ucraina (UA) în 2 secțiuni de monitoring:* pe r. Nistru – or. Otaci și s. Palanca, după 23 indicatori fizico -chimici;
6. *Programul în cadrul rețelei transnaționale *Transnational Monitoring Network* (TNMN):* sunt monitorizate 5 secțiuni pe r. Prut: or. Lipcani, or. Costești (baz. Costești-Stânca), s. Braniște, s. Valea Mare, s. Giurgiulești după 71 indicatorii fizico – chimici.

OBSERVĂRILE SPECIALE

1. În caz de declanșare a cazurilor de poluare excepțională se desfășoară investigații repetate (monitoring investigațional) în comun cu organele competente în scopul evidențierii surselor de poluare.
2. În cele 5 puncte ale Rețelei Transnaționale de Monitoring (TNMN) se fac investigații asupra calității apelor de suprafață conform substanțele prioritare: 7 metale grele – Cadmiu (Cd), Crom, (Cr), Nichel (Ni), Mangan (Mn), Mercur (Hg), Plumb (Pb), Cupru (Cu), (dizolvat și total), HPA și POC de 12 ori pe an.
3. Investigațiile asupra calității sedimentelor, cuprind principalii poluanți fizico-chimici, precum și produsele petroliere, metalele grele, POC și HPA.
4. În total se monitorizează: 45 secțiuni amplasate pe 11 râuri interne și transfrontaliere, 7 lacuri de acumulare și 2 lacuri naturale și 16 secțiuni din cadrul barajului nodului hidrotehnic Costești – Stînca.
5. *Colaborare bilaterală cu Ucraina și România și schimbul informației în cadrul Rețelei Transnaționale de Monitoring (TNMN) se prevede efectuarea 71 parametri hidrochimici.*
6. Investigațiile asupra calității râurilor interne se efectuează prin efectuare a 31 parametri hidrochimici.

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 13 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

CAPITOLUL II

PROGRAMUL DE ACTIVITATE AL LABORATORULUI PENTRU CALITATEA APEI CONFORM GRUPELOR DE *ELEMENTE HIDROBIOLOGICE* ÎN APELE DE SUPRAFAȚĂ, ANUL 2023

Programul de monitoring pentru elementele biologice de calitate a fost elaborat în conformitate cu :

- ✓ Legea Apelor (nr. 272/2011);
- ✓ Regulamentul cu privire la cerințele de calitate pentru apele de suprafață (HG nr. 890/2013);
- ✓ Regulament privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane (HG nr. 920/2013).
- ✓ Totodată, au fost luate în considerare recomandările experților din cadrul proiectului Inițiativa Uniunii Europene pentru Apă Plus pentru Țările Parteneriatului Estic (EUWI +), raportul ” Plan de Dezvoltare a Monitorizării Apelor de Suprafață din Republica Moldova - Monitorizare Biologică” elaborat în conformitate cu cerințele Directivei Cadru a Apei și a ghidurilor de implementare acesteia. Astfel, conform recomandărilor experților EUWI+ au fost stabilite următoarele tipuri de monitoring:
 - Monitoring de supraveghere (MS) - are ca scop evaluarea stării tuturor apelor din cadrul fiecărui bazin sau subbazin hidrografic. În ceea ce privește elementele biologice de calitate (EBC), nevertebratele bentonice și fitobentosul vor fi prelevate o dată pe ciclu PMBH în râuri. În lacuri, se recomandă prelevarea probelor de fitoplancton de 6 ori pe parcursul unui an, dar o dată în ciclul PMBH. Cele șase prelevări de probe din lacuri în decurs de un an ar trebui distribuite pe parcursul perioadei de vegetație. Tabelul3: Frecvența de monitorizare biologică recomandată la locurile de supraveghere în conformitate cu PMBH- 1x pe ciclu PMBH.;
 - Monitoring operațional (MO) - are ca scop stabilirea stării acelor corpuri de apă identificate, în urma monitoringului de supraveghere, ca prezentînd riscul de a nu îndeplini obiectivele de mediu pentru ape, precum și evaluarea schimbărilor apărute în urma aplicării programului de măsuri. În ceea ce privește EBC, nevertebratele bentonice și fitobentosul trebuie prelevate de două ori pe ciclu PMBH în râuri. În lacuri, se recomandă prelevarea probelor de fitoplancton de 6 ori pe parcursul anului, de două ori în cadrul ciclului PMBH. Cele șase eșantionări în lacuri în decurs de un an ar trebui distribuite pe parcursul perioadei de vegetație.

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 14 din 38
---------------------------	-------------	----------------	-------------------------

<i>Monitorizarea de supraveghere biologică</i>			<i>Monitoring Biologic Operațional</i>	
<i>Corpuri de apă de suprafață</i>	<i>Elemente de calitate / Grup de Parametri</i>	<i>Frecvența: a fi executat în oricare an dintre cei 6 ani ai ciclului PMBH</i>	<i>Elemente de calitate / Grup de Parametri</i>	<i>Frecvența: a fi executat în oricare 2 ani dintre cei 6 ani ai ciclului PMBH</i>
Râuri	Nevertebrate bentonice	1x în anul selectat al ciclului PMBH	Nevertebrate bentonice	1x în anul selectat al ciclului PMBH
	Fitobentos (diatomee)		Fitobentos (diatomee)	
Lacuri	Fitoplancton	6x în anul selectat al ciclului PMBH	Fitoplancton	6x în anul selectat al ciclului PMBH

Sistemul de monitoring hidrobiologic pentru anul 2023 va include: 45 secțiuni de monitoring stabilite pe 6 lacuri de acumulare, 2 lacuri naturale, precum și 11 râuri după 6 elemente hidrobiologice.

Programul realizat în cadrul convențiilor internaționale (CI) și programul conform Acordului Bilateral - monitorizează parametrii prevăzuți în convențiile și acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte, cu frecvența stabilită în acestea:

- ✓ colaborare bilaterală cu România – 7 secțiuni: pe r. Prut - or. Lipcani, or. Costești (baz. Costeti-Stânca), or. Ungheni, s. Valea Mare, or. Leova, or. Cahul, s. Giurgiulești. Sunt monitorizate 4 elemente hidrobiologice.
- ✓ colaborare bilaterală cu Ucraina – 2 secțiuni: pe r. Prut - s. Lipcani, pe r. Nistru – or. Soroca, aval.
- ✓ Programul în cadrul rețelei transnaționale Dunărene TNMN (Transnational Monitoring Network): sunt monitorizate 5 secțiuni pe r. Prut: or. Lipcani, or. Costești (baz. Costești - Stânca), s. Braniște, s. Valea Mare și s. Giurgiulești.

Observații speciale: perioada efectuării monitoringului (perioada vegetativă) s-a stabilit în corespundere cu dezvoltarea sezonieră a organismelor de interes.

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 15 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

Nr. ord	District hidrografic/ Bazin hidrografic/ Subbazin hidrografic	Denumirea locației de monitoring	Coordonate geografice		Grupele de elemente biologice/ Frecvența monitoringului					
					Acorduri internaționale Tipul de monitoring	Fitoplancton Clorofila a	Zooplankton	Fitobentos	Macrozoobentos	Macrofite
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>Districtul hidrografic Prut, Dunărea și Marea Neagră</i>										
1.	fl. Dunărea	s.Giurgiulești	45°28'06,67"	28°12'57,84"	MT/MS	1	1		1	
2.	LA. Comrat	r. Ialpug, mun.Comrat	46°19'41,36"	28°39'30,55"	MS	1	1		1	1
3.	LA Congaz	s.Congaz			MS	1	1		1	1
4.	LA. Taraclia	or. Taraclia	45°56'21,12"	28°35'42,12"	MS	1	1		1	1
5.	r.Ialpug	s.Mirnoe, pod	45°46'17,71"	28°34'45,26"	MS	1	1		1	
6.	L.N.Beleu	s. Slobozia Mare	45°35'12,88"	28°09'09,65"	MS	1	1		1	1
7.	L.N.Manta	s.Manta	45°47'16,33"	28°10'23,65"	MS	1	1		1	1

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 16 din 38
---------------------------	-------------	----------------	-------------------------

8.	LA.Costești	or.Costești	47°50'27,95"	27°13'43,30"	AB RO, CI, TNMN, MT/MS	1	1		1	1
9.	r.Prut	or.Lipcani	48°15'14,51"	26°48' 15,74"	AB RO, CI, TNMN, MS	1	1		1	
10.	r.Prut	s.Braniște	47°47'23,16"	27°15' 08,23"	CI, TNMN, MS	1	1		1	
11.	r.Prut	or.Ungheni, amonte	47°11'59,28"	27°47'18,35"	AB RO, MT/MS	1	1		1	
12.	r.Prut	s.Valea Mare	47°06'30,52"	27°52'28,97"	AB RO, CI, TNMN, MT/ MS	1	1		1	
13.	r.Varșava	s. Valea Mare	47°07'50,9"	27°51'49,3"	MS			1	1	
14.	r.Prut	or.Leova	46°29'34,82"	28°13'54,30"	AB RO, MT/MO	1	1		1	
15.	r.Prut	or.Cahul	45°55'5,51"	28°07'19,07"	AB RO, MT/MO	1	1		1	

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 17 din 38
---------------------------	-------------	----------------	------------------

16.	r.Prut	s.Giurgiulești	45°28'18,45"	28°11'52,26"	AB RO, CI, TNMN, MT/ MS	6	1		1	
17.	r.Prut	s. Pererîta, aval			MS			1	1	
18.	r.Chirghij- Chitai	or. Tvardița, aval	46° 7' 31.172"	28° 58'40.123"	MS			1	1	
19.	r.Cogîlnic	or.Hîncești, amonte	46°49'58,26"	28°35'51,39"	MS			1	1	
20.	r.Cogîlnic	or. Cimișlia, amonte	46°32'19,93"	28°47' 6,71"	MS			1	1	
21.	r. Ceaga	s. Taraclia, r-nul Căușeni	46°32'20.921 "	29°8'11.561"	MS			1	1	
22.	LA. Dubăsari	or.Rezina	47°45'13,33"	28°58'55,77"	MS	1	1		1	1
23.	LA. Dubăsari	or. Dubăsari	47°16'35,37"	29°07'10,62"	MS	1	1		1	1
24.	LA. Ghidighici	or.Vatra	47°04'52,03"	28°43'25,84"	MS	1	1		1	1

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 18 din 38
---------------------------	-------------	----------------	-------------------------

25.	r.Bîc	or. Strășeni, aval	47°08'14,10"	28°39'49,14"	MO			1	1	
26.	r.Bîc	mun.Chișinău, înamonte de evacuările de apăuzată a SA „Apă canal”	47°00'36,37"	28°52'32,69"	MO			1	1	
27.	r.Bîc	mun.Chișinău, s.Sîngera, înval de evacuările de apăuzată a SA „Apă Canal”	46°55'46,10"	28°59'03,60"	MO			1	1	
28.	r.Bîc	s.Gura Bîcului	46°54'49,66"	29°27'28,74"	MO			1	1	
29.	r.Nistru	s.Naslavcea	48°26'58,43	27°36'10,11"	MS	1	1		1	
30.	r.Nistru	or.Otaci	48°26'38,48"	27°47'29,73"	AB UA, MS	1	1		1	1
31.	r.Nistru	s.Sănătăuca	48°01'28,4"	28°26'02,34"	MO	1	1		1	
32.	r.Nistru	or.Vadul lui Vodă	47°05'21,39"	29°05'25,75"	MO	1	1		1	
33.	r.Nistru	s.Olănești	46°30'07,14"	29°55'42,08"	MO	1	1		1	
34.	r.Nistru	s.Palanca	46°24'47,77"	30°07'52,33"	AB UA, MO	1	1		1	

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 19 din 38
---------------------------	-------------	----------------	------------------

35.	r.Nistru	s.Cosăuți, or.Soroca, amonte			MO	1	1		1	
36.	r.Nistru	or.Soroca, aval			MO	1	1		1	
37.	r.Răut	mun.Bălți, amonte	47°47'45,28"	27°53'58,41"	MO			1	1	
38.	r.Răut	mun.Bălți, aval	47°45'33,17"	27°57'48,49"	MO			1	1	
39.	r.Răut	or.Florești, amonte	47°53'07,05"	28°18'01,56"	MO			1	1	
40.	r.Răut	or.Orhei, amonte	47°22'16,04"	28°48' 17,79"	MO			1	1	
41.	r.Răut	or.Orhei, aval	47°23'12"	28°54'20"	MO			1	1	
42.	r.Răut	s.Ustia	47°15'09,33"	29°08'14,55"	MO			1	1	
43.	r.Cahul	s.Etulia	45°34'01,73"	28°26'15,99"	MO			1	1	
44.	r.Botna	or.Căușeni, amonte	46°58'47,37"	29°23'56,35"	MS			1	1	
45.	r.Botna	s.Chircăești, 6,0 km în amonte de s.Chițcani	46°13'11,29"	29°33'28,26"	MS			1	1	

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 20 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

CAPITOLUL III

PROGRAMUL DE ACTIVITATE AL LABORATORULUI PENTRU CALITATEA APEI CONFORM GRUPELOR DE *POLUANȚI HIDROCHIMICI* ÎN APELE UZATE PENTRU ANUL 2023

Monitorizarea apelor uzate se va efectua în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova Nr. 950 din 25-11-2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale.

Nr. ord	Denumirea locației de monitoring		Coordonatele geografice		Tipul de monitoring	Frecvența monitoringului/Parametrii							
						CCO-Cr	CBO ₅	MS	pH	Cl ⁻	N-NH ₄ ⁺	P _{tot}	Detergenti anionactivi
1	APA-Canal mun.Chisinau	- intrare - ieșire			MS	4	4	4	4	4	4	4	4
2	SEB or.Cricova	- intrare - ieșire			MS	4	4	4	4	4	4	4	4
3	SEB s. Budești	- intrare - ieșire -r. Frumoasa, amonte -r.Frumoasa, aval			MS	4	4	4	4	4	4	4	4
4	Apa-Canal Ungheni, s.Valea Mare	- intrare - ieșire			MS	4	4	4	4	4	4	4	4
5	APA-Canal or.Anenii Noi	- intrare - ieșire			MS	4	4	4	4	4	4	4	4

Șef Laborator pentru Calitatea Apei

Olga MIHNI

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 21 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

CAPITOLUL IV

PROGRAMUL DE ACTIVITATE AL LABORATORULUI PENTRU CALITATEA AERULUI, ANUL 2023

Monitoringul calității aerului atmosferic în Republica Moldova se va efectua în conformitate cu următoarele acte legislative:

- ✓ Hotărîrea Guvernului Nr.549 din 13.06.2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu;
- ✓ Legea Republicii Moldova nr.1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător;
- ✓ Legea nr. 1422-XIII din 17.12.1997 privind protecția aerului atmosferic.

Programul observațiilor - prelevarea mostrelor și analiza chimică se vor efectua conform ghidului metodologic „Руководство по контролю загрязнения атмосферы, РД 52.04.186-89 – Москва 1991.

În luna iunie 2022 în mun. Chișinău a fost pusă în funcțiune prima *stație automată* de monitorizare a calității aerului atmosferic, de tip trafic, amplasată în perimetrul intersecției bd. Ștefan cel Mare cu str. Mihai Viteazul. Stația a fost donată de către Guvernul German iar cheltuielile de transportare și instalare au fost suportate de către GIZ, prin programul, “Consolidarea capacităților pentru implementarea politicii în domeniul climei în Balcanii de Vest, Europa Centrală și de Est și Asia Centrală”.

Determinarea *particulelor în suspensie cu fracția 10 mkm și 2,5 mkm* în conformitate cu cerințele din Directiva 2015/1480/CE a Comisiei din 28 august 2015 de modificare a mai multor anexe la Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE ale Parlamentului European și ale Comisiei prin care se stabilesc normele privind metodele de referință, validarea datelor și amplasarea punctelor de prelevare pentru evaluarea calității aerului înconjurător, Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European privind arseniul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător. Aceste sarcini se impun și în conformitate cu Planul cadru privind dezvoltarea monitoringului particulelor în suspensie cu fracția 10 și 2,5 mkm în țările Europei de Est, Caucaz și Asia Centrală (EECAC), elaborat de către Organizația Mondială a Sănătății în baza recomandărilor cu privire la reducerea riscurilor pentru sănătatea populației, cât și în Strategia pentru utilizarea monitorizării calității aerului atmosferic în calitate de instrument al politicii de mediu în țările EECAC, elaborat de către Grupul de Lucru privind monitoringul și evaluarea mediului înconjurător din cadrul Comisiei Europene a Organizației Națiunilor Unite.

Denumirea orașului	Numărul de posturi staționare (POP)	Numărul de identificare a postului	Adresa postului	Anul punerii în funcțiune a POP	Frecvența prelevării probelor	Programul observațiilor								
						POLUANȚI DE BAZĂ				POLUANȚI SPECIFICI				
						Pulberi totale (praf)	Dioxid de sulf (SO ₂)	Monoxid de carbon (CO)	Dioxid de azot (NO ₂)	Fenol (C ₆ H ₅ OH)	Aldehidă formică (CH ₂ O)	Oxid de azot (NO)	Sulfai solubili (SO ₄ ²⁻)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
CHIȘINĂU	6	3	str. Calea Ieșilor, 21	1976	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+			
		4	str. Tudor Vladimirescu, 1	1977	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+	+	+		+	+
		6	str. Fântânilor, 9A	1977	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+	+	+	
		7	1*, 2* str. Grenoble, 134	1990	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+	+				
		8	bd. Moscovei, 21 Uzina Mezon	1990	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+	+		
		9	str. Uzinelor, 171	1976	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+	+	+	+		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
BĂLȚI	2	1	str. Ștefan cel Mare, 140	1978	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	3* + + +	+	+	+		
		3	str. Cicicalo, 8	1978	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	3* + + +	+	+	+		+
4* TIRASPOL	3	2	str. Seciera, 2	1979	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+ + +	+	+	+		
		3	str. Ciapaeva, 91	1979	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+ + +	+	+	+		
			str. Fedico, 28	1998	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+ + +	+	+			

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 24 din 38
---------------------------	-------------	----------------	-------------------------

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		2	str. Gvardeiscaia, 25	1980	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+				
4* BENDER	4	2	str. Drujba, 2	1990	7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+				
		3	str. Industrială Uzina Moldavcabeli		7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+		
		4	str. Leningrad, 37		7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+		+		
		5	str. Comunistices caia		7 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 19 ⁰⁰	+	+	+	+				

Notă: **1*** - determinarea pulberilor în suspensie PM₁₀ mkm_{1a} POP nr. 7, pe parcursul unei luni din fiecare sezon;

2*- determinarea pulberilor în suspensie PM_{2,5} mkm la POP nr. 7 în cazul dotării cu filtrele necesare, măsurări efectuate în cadrul proiectului regional al Agenției Internaționale pentru Energia Atomică RER/1/013 – Managementul calității aerului;

3* - în cazul dotării laboratorului cu echipamentul necesar pentru determinarea monoxidului de carbon (CO);

4* - în cazul inițierii transmiterii informației zilnice privind monitorizarea calității aerului și a precipitațiilor atmosferice din partea stîngă a Nistrului (mun. Tiraspol, mun. Bender, or. Rîbnița), activitate sistată din 17.06.2016.

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 25 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

MONITORIZAREA CONTINUĂ A CALITĂȚII AERULUI ATMOSFERIC PRIN INTERMEDIUL STAȚIEI AUTOMATE DE TIP TRAFIC CONFORM PREVEDERILOR DIRECTIVELOR UE

<i>Denumirea orașului</i>	<i>Adresa postului</i>	<i>Denumirea stației de observații</i>	<i>Luna/anul inițierii observațiilor</i>	<i>Frecvența observațiilor</i>	<i>POLUANȚI DE BAZĂ MONITORIZAȚI</i>				
CHIȘINĂU	Intersecția str. Mihai Viteazu cu bd. Ștefan cel Mare	Stație automată tip trafic	Iulie 2022	Zilnic/continuu	<i>Oxizii de azot (NO/NO_x)</i>	<i>Dioxid de sulf (SO₂)</i>	<i>Monoxid de carbon (CO)</i>	<i>Ozon (O₃)</i>	<i>Particule în suspensie (PM₁₀)</i>

MONITORIZAREA CALITĂȚII AERULUI ȘI PRECIPITAȚIILOR ATMOSFERICE LA POSTUL TRANSFRONTALIER DIN or. LEOVA CONFORM PROGRAMULUI *EMEP*

Programul de cooperare pentru supravegherea și evaluarea transportului pe distanțe lungi al poluanților atmosferici în Europa (*EMEP*) – prevederi ale Convenției asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi, (Geneva, 1979), ratificată de Republica Moldova la 09 iunie 1995 prin Hotărârea Parlamentului Nr.399-XIII din 16 martie 1995;

Programul de observații în cadrul LRM se va efectua în conformitate cu ghidul metodologic „*EMEP manual for sampling and chemical analysis*”/”Руководство ЕМЕП по отбору проб и химическому анализу”- *EMEP/CCC- Raportul 1/95*, Centrul Chimic de Coordonare NILU (Institutul Norvegian pentru investigarea aerului – Revizia, noiembrie 2001), cât și conform metodologiei „Руководство по контролю загрязнения атмосферы, РД 52.04.186-89 – Москва 1991” la stația Chișinău. La căderea imediată a precipitațiilor se va determina reacția activă a ionilor de hidrogen (pH), compoziția chimică a precipitațiilor, aerului atmosferic, conductivitatea. De asemenea, în cadrul Laboratorului de Referință de Mediu conform programului *EMEP* se vor determina Poluanții Organici Persistenti și Metalele Grele în precipitațiile atmosferice. Inițierea investigațiilor parametrilor propuși cât și asigurarea unui monitoring continuu a precipitațiilor va fi posibil de efectuat în cazul dotării cu consumabile și echipament necesar.

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 26 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

PROGRAMUL DE OBSERVAȚII, NIVELUL I ȘI II

<i>Poluanții monitorizați</i>		<i>Frecvența prelevării probelor</i>
Compușii anorganici în precipitații	SO ₄ ⁻ , NO ₃ ⁻ , NH ₄ ⁺ , H ⁺ (pH), Na ⁺ , K ⁺ , Ca ⁺⁺ , Mg ⁺⁺ , Cl ⁻ , conductivitatea	La fiecare cădere a precipitațiilor
Compușii anorganici în aerul atmosferic	SO ₂ , SO ₄ ⁻ , NO ₃ ⁻ , HNO ₃ , NH ₄ ⁺ , NH ₃ , (sNO ₃ , sNH ₄), HCl, Na ⁺ , K ⁺ , Ca ⁺⁺ , Mg ⁺⁺	24/24 h
Dioxidul de azot în aerul atmosferic	NO ₂	24/24 h
Pulberi în suspensii cu fracția 10 mkm	PM ₁₀	24/24 h
Particule în fază gazoasă	NH ₃ , NH ₄ ⁺ , HCl, HNO ₃ , NO ₃ ⁻	24/24 h

DETERMINAREA COMPOZIȚIEI CHIMICE ÎN PRECIPITAȚII

<i>Denumire a orașului</i>	<i>Anul inițierii observațiilor</i>	<i>Frecvența prelevării probelor</i>	<i>Programul de observații</i>					
			<i>Reacția activă a ionilor de hidrogen (pH)</i>	<i>Anioni</i>			<i>Cationi</i>	<i>Conductivitatea</i>
				SO ₄ ²⁻	Cl ⁻	HCO ₃ ⁻	NH ₄ ⁺	
Chișinău	1992	lunar	+ *	+	+	+	+	+
Cahul	2005	lunar	+	+	+	+	+	+
Cornești	1992	lunar	+	+	+	+	+	+
Bălți	2010	lunar	+	+	+	+	+	+
Leova	1992	lunar	+	+	+	+	+	+

DETERMINAREA POLUANȚILOR ORGANICI PERSISTENȚI ȘI A METALELOR GRELE ÎN PRECIPITAȚII

Punctul de prelevare	Timpul colectării mostrelor de precipitații	Poluanți organici persistenți											Metalele grele					
		alfa-HCH	beta-HCH	gama-HCH	DDE	DDD	DDT	HCB	BPC	cis-chlordane	trans - chlordane	oxy - chlordane	Cu	Ni	Zn	Pb	Cd	Cr
Chișinău	lunar	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Leova	lunar	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bălți	lunar	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

POP - poluanți organici persistenți

cis - chlordane (alpha)

trans - chlordane (gamma)

oxy – chlordane

α -HCH hexaclorciclohexan

β -HCH hexaclorciclohexan

γ -HCH hexaclorciclohexan

DDE diclordifenildicloretilen

DDD diclordifenildiclorometilmetan

DDT diclordifeniltricloretilen

HCB hexaclorbenzen

BPC - bifenili policlorurați

BPC 28 2,4,4' triclorbifenil

BPC 52 2,2',5,5' tetraclorbifenil

BPC 101 2,2',4,5,5' pentaclorbifenil

BPC 138 2,2',3,4,4',5 hexaclorbifenil

BPC 153 2,2',4,4',5,5' hexaclorbifenil

BPC 180 2,2',3,4,4',5,5' heptaclorbifenil

PROGRAMUL DE ACTIVITATE PRIVIND PROGNOZA NIVELULUI POLUĂRII AERULUI ATMOSFERIC

Prognoza nivelului poluării aerului atmosferic în Republica Moldova se va efectua în conformitate cu următoarele acte legislative:

- ✓ РД 52.04.667–2005 «Документы о состоянии загрязнения атмосферы в городах для информирования государственных органов, общественности и населения. Общие требования к разработке, построению, изложению и содержанию»;
- ✓ РД 52.04.78-86 «Методические указания по прогнозированию загрязнения воздуха с учетом метеорологических условий»;
- ✓ РД 52.04.52-85 «Регулирование выбросов при неблагоприятных метеорологических условиях»;
- ✓ ОНД-86 «Методика расчёта концентраций в атмосферном воздухе вредных веществ, содержащихся в выбросах предприятий».

Urbele pentru care se elaborează prognoza nivelului poluării aerului atmosferic	Analiza condițiilor meteorologice și gradului de poluare a aerului atmosferic. Separarea și analiza factorilor meteorologici nefavorabili privind dispersia poluanților din aer	Întocmirea prognozei operative a gradului de poluare a aerului atmosferic			Întocmirea și transmiterea avertizărilor cu recomandări privind regimul de lucru al agenților economici în perioada CMN**	Transmiterea informației privind gradul de poluare a aerului atmosferic, prognozelor și avertizărilor privind manifestarea eventuală a unui nivel înalt de poluare a aerului
		în medie pe oraș	privind separat nocivele	de la surse separate		
Chișinău	+	+	+	+	+	
Bălți	+	+	+	+	+	
Tiraspol*♦	+	+	+			
Bender*♦	+	+	+			
Rîbnița*♦	+	+	+			

*Notă** - în cazul inițierii transmiterii informației zilnice privind monitorizarea calității aerului atmosferic la posturile de observații din partea stîngă a Nistrului (mun. Tiraspol, mun. Bender, or. Rîbnița), activitate sistată din 17.06.2016.

** - CMN – Condiții Meteorologice Nefavorabile;

♦ - informația este prelucrată lunar.

Șef Laborator pentru Calitatea Aerului

Natalia PLATON

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 29 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

CAPITOLUL V

PROGRAMUL DE ACTIVITATE AL LABORATORULUI PENTRU RADIOACTIVITATEA MEDIULUI, ANUL 2023

Monitoringul radioactivității mediului se va efectua în conformitate cu următoarele acte legislative:

- Hotărîrea Guvernului Nr.549 din 13.06.2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu;
- Legea nr.132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice;
- Determinarea echivalentului debitului dozei ambientale a radiației gama și a radionuclizilor în elementele de mediu se efectuează aplicînd ghidurile metodologice „Наставление гидрометеорологическим станциям и постам” – Ленинград Гидрометеоиздат 1982 și „Методические рекомендации по санитарному контролю за содержанием радиоактивных веществ в объектах внешней среды – Москва 1980.
- În conformitate cu Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 477 din 19 mai 2000 „Cu privire la rețeaua națională de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și mijloace bacteriene (biologică) și conform compartimentului „D” punctul 8, se realizează regimul de observări a debitului dozei de expoziție a radiației gamma în activitatea cotidiană de 2 ori pe zi, iar în caz de pericol și declanșare a situațiilor excepționale, nu mai puțin de 4 ori în interval de 24 ore, utilizînd dozimetre manuale.
- Ordinul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne “Cu privire la punerea în aplicare a Instrucțiunii privind organizarea și efectuarea observării radiative, chimice și înștiințarea în caz de contaminare radiativă și chimică în protecția civilă” din 09.11.2010.
- Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr, 961 din 21 august 2006 cu privire la aprobarea Regulamentului rețelei naționale de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici.
- Normele fundamentale de radioprotecție NFRP 2000 (*Monitorul Oficial, 5 aprilie 2001, № 764-765*)
Наставление гидрометеорологическим станциям и постам” – Ленинград Гидрометеоиздат 1982 și „Методические рекомендации по санитарному контролю за содержанием радиоактивных веществ в объектах внешней среды – Москва 1980.

MONITORIZAREA DEBITULUI DOZEI AMBIENTALE A RADIAȚIEI GAMA

Monitoringul fondului de radiație gama se va efectua în *regim manual* la 7 stații meteorologice de pe teritoriul republicii (Soroca, Fălești, Cornești, Bravicea, Bălțata, Leova, Comrat). La 5 stații (Briceni, Bălți, Chișinău, Ștefan Vodă, Cahul) prin intermediul detectoarelor MIRA cu măsurarea parametrului dat în regim continuu.

<i>Nr. d/o</i>	<i>Regiunea</i>	<i>Denumirea stației de observații</i>	<i>Adresa și indicele sinoptic al stațiilor</i>		<i>Orarul observațiilor privind radiația gama la stații</i>	<i>Frecvența observațiilor</i>
1	NORD	Briceni ▼ ^{1*}	4700, str. Olimpică, 7	33664	Zilnic/continuu	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ /continuu
2.		Soroca ▼	3016, satul Cosăuți	33678	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
3.		Bălți ▼ ^{1*}	3102, str. Boțu	33745	Zilnic/continuu	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ /continuu
4.		Fălești ▼	5902 str. Cernăuților, 7	33744	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
5.	CENTRU	Cornești ▼	3600, or. Cornești	33748	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
6.		Bravicea ▼	4414, s. Bravicea	33749	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
7.		Chișinău ▼ ^{1*}	2072, str. Grenoble, 134	33815	Zilnic/continuu	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ /continuu
8.		Bălțata ▼	4812, satul Bălțata,	33824	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
9.	SUD	Ștefan Vodă ▼ ^{1*}	4200, zona industrială	33892	Zilnic/continuu	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ /continuu
10.		Leova ▼	6300, str. Livezilor, 26	33881	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
11.		Comrat ▼	3800, UTAG, str. Șevcenco, 56	33883	Zilnic	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
12.		Cahul ▼ ^{1*}	3900, str. Alexandru Lupan, 68	33885	Zilnic/continuu	07 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ /continuu

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 31 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

EXPLICAȚII LA TABEL

1* - monitorizarea în regim continuu a debitului dozei ambientale a radiației gama la stațiile Briceni, Bălți, Chișinău, Ștefan Vodă și Cahul, se va realiza prin intermediul detectoarelor on-line MIRA, echipament obținut în cadrul proiectului „Fortificarea capacităților naționale ca răspuns primar în cazul unor accidente/incidente radiologice sau nucleare”. Proiect implementat prin intermediul Agenției Naționale pentru Reglementarea Activităților Radiologice și Nucleare din Republica Moldova cu acordarea suportului financiar al Guvernului din Suedia.

DETERMINAREA CONCENTRAȚIEI RADIONUCLIZILOR ÎN ELEMENTELE DE MEDIU

Determinarea concentrațiilor radionuclizilor tehnogeni și naturali în elementele de mediu se va efectua atât la gama-beta spectrometru de tip MKC AT 1315, unde se utilizează blocul de detectare scintilator de NaI, cât și la spectrometru de tip ORTEC GEM55P4-83-SMP, la baza căreia se află cristalul de germaniu extrapur (care permite detectarea unui spectru mai larg de radionuclizi).

Punctul de colectare a mostrelor	Activitatea α și β globală cu excluderea Rn	RADIONUCLIZI							Frecvența observațiilor
		Tehnogeni			Telurici				
		^{137}Cs (ceziu-137)	^{90}Sr (stronțiu-90)	$^{131}\text{I}^*$ (iod-131)	^{226}Ra (radiu-226)	^{232}Th (toriu-232)	^{40}K (potasiu-40)	^7Be (beriliu-7)	
DEPUNERI ATMOSFERICE									
or. Briceni	+	+		+			+	+	lunar
mun. Bălți	+	+		+			+	+	lunar
or. Cornești	+	+		+			+	+	lunar
mun. Chișinău	+	+		+			+	+	lunar
or. Leova	+	+		+			+	+	lunar
or. Cahul	+	+		+			+	+	lunar

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 32 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

<i>AEROSOLI ATMOSFERICI</i>									
mun. Chișinău	+	+		+			+	+	4ori/ lună
<i>APE DE SUPRAFAȚĂ</i>									
r. Prut	+		+						sezonier
r. Nistru	+		+						sezonier
<i>SOL NECULTIVAT</i>									
or. Briceni		+			+	+	+		anual
or. Soroca		+			+	+	+		anual
mun.Bălți		+			+	+	+		anual
or. Fălești		+			+	+	+		anual
or. Cornești		+			+	+	+		anual
s. Bravicea		+			+	+	+		anual
mun. Chișinău		+			+	+	+		anual
s. Bălțata		+			+	+	+		anual
or. Ștefan Vodă		+			+	+	+		anual
or. Leova		+			+	+	+		anual
mun.Comrat		+			+	+	+		anual
or. Cahul		+			+	+	+		anual

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 33 din 38
---------------------------	-------------	----------------	-------------------------

s. Mateuți		+			+	+	+		anual
or. Ceadîr-Lunga		+			+	+	+		anual
<i>PULBERI CU FRAȚIA PM₁₀ mkm</i>									
mun. Chișinău	+								1 lună/sezon

*- în cazul unor accidente/incidente radiologice sau nucleare radionuclidul tehnogen ¹³¹I se monitorizează cu o frecvență sporită, din considerentele sale biologice (pericolul de expunere a glandei tiroide).

Șef Laborator pentru Radioactivitatea Mediului

Andrian DELINSCHI

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 34 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

CAPITOLUL VI

PROGRAMUL DE ACTIVITATE AL LABORATORULUI PENTRU CALITATEA SOLULUI PENTRU ANUL 2023

Actele naționale și internaționale prin care se obligă implementarea și realizarea monitoringului calității și evidențierii poluării tehnogene a solului:

- ✓ Legea Parlamentului Republicii Moldova privind protecția mediului înconjurător, nr.1515-XII din 16.06.1993;
- ✓ Cod al Parlamentului Republicii Moldova Codul funciar Nr.828-XII din 25.12.91;
- ✓ Legea Republicii Moldova privind reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar Nr.1247-XII din 22.12.92;
- ✓ Legea nr.40-XV din 19.02.04 privind ratificarea Convenției de la Stockholm privind Poluanți Organici Persistenți;
- ✓ Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Regulamentului rețelei naționale de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici nr.961 din 21.08.2006;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 81 din 2 februarie 2009 „Pentru aprobarea Regulamentului privind bifenilii policlorurați”;

Monitoringul calității solului în anul 2023 se va derula cu prelevarea probelor din:

- ✓ terenurile agricole;
- ✓ zonele de recreere;
- ✓ în preajma aeroportului Internațional Chișinău.
- ✓ în urbele industriale

Monitoringul calității sedimentelor se va exercita în probele din râul Prut și lacul Costești.

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 35 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

<i>Nr. d/o</i>	<i>Direcția de monitoring</i>	<i>Localitatea prelevării probelor</i>	<i>Coordonatele punctelor</i>	<i>Frecvența colectării probelor</i>	<i>BPC₆⁽³⁾ POC⁽²⁾</i>	<i>PAH⁽⁴⁾</i>	<i>Metale grele⁽¹⁾</i>	<i>Azotul și fosforul total</i>	<i>Produse petroliere</i>	<i>Proprietățile fizico-chimice⁽⁵⁾</i>
MONITORINGUL CALITĂȚII SOLULUI PE TERENURILE AGRICOLE										
1.	Nord	R-ul Dondușeni, com. Arionești	48°20'56,60" 27°50'44,00"	1 dată pe an, vara – toamna	+	+(6)	+	+	+(6)	+
2.		R-nul Glodeni, com. Cobani	47°45'58,10" 27°13'43,30"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
3.	Centru	R-nul Strășeni, com. Lozova	47°08'55,00" 28°22'23,00"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
4.	Sud	R-nul Leova, com. Tomai	46°35'20,60" 28°21'57,70"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
5.		R-nul Ștefan Vodă, com. Purcari	46°29'41,10" 29°52'02,20"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
6.		UTAG, com. Avdarma	46°14'35,30" 28°53'08,80"		+	+(6)	+	+	+(6)	+
MONITORINGUL SEDIMENTELOR ÎN RÎURI ȘI LACURI										
7.	lacul de acumulare Costești-Sînca	or. Costești ⁽⁷⁾	47°50'27,95" 27°13'43,30"	1 dată pe an, vara – toamna	+	+	+	+	+	
8.	r. Prut	or. Lipcani ⁽⁷⁾	48°15'14,51" 26°48' 15,74"		+	+	+	+	+	

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 36 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

9.	r. Prut	s. Giurgiulești ⁽⁷⁾	45°28'18,45" 28°11'52,26"		+	+	+	+	+	
10.	r. Prut	s. Braniște ⁽⁷⁾	47°47'23,16" 27°15'08,23"		+	+	+	+	+	
11.	r. Prut	s. Valea Mare ⁽⁷⁾	47°06'25,1" 27°52'33,0"		+	+	+	+	+	
12.	r. Prut	or. Ungheni	47°11'59,3" 27°47'14,1"		+	+	+	+	+	
13.	r. Prut	or. Leova	46°29'34,82" 28°13'54,30"		+	+	+	+	+	
MONITORINGUL CALITĂȚII SOLULUI ZONELOR DE RECREERE										
14.	Chișinău	Aventura Parc, str. Ghiocilor, 1	47°01'09,0" 28°48'29,5"	1 dată pe an, vara – toamna			+		+	
15.	Chișinău	Parcul Valea Morilor, str. Dragomirna	47°01'09,6" 28°48'34,7"				+		+	
16.	Chișinău	Parcul la Izvor, str. Calea Ieșilor	47°02'52,8" 28°47'12,8"				+		+	
17.	Chișinău	Parcul Valea Trandafirilor, b-dul. Dacia	47°00'08,0" 28°51'13,9"				+		+	
18.	Chișinău	Parcul Rîșcani, str. Alecu Russo	47°02'24,8" 28°52'17,6"				+		+	
19.	Chișinău	Parcul Valea Farmecelor, str. Valea Crucii	47°02'24,8" 28°52'17,6"				+		+	

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 37 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

MONITORINGUL CALITĂȚII SOLULUI ÎN PREAJMA AEROPORTULUI INTERNAȚIONAL CHIȘINĂU											
20.	Chișinău	Aeroport Internațional Chișinău	46°56'17,9" 28°55'05,6"	Primăvara, 1 dată/an		+	+		+	+	
MONITORINGUL CALITĂȚII SOLULUI DIN URBE INDUSTRIALE											
21.	Nord	Or.Rezina zonă industrială,Uzina de ciment Rezina	47°46'42,0" 28°50'22,6"	1 dată pe an, vara – toamna			+		+		
22.		Or.Rezina zonă silvică (parc)	47°44'57,3" 28°58'06,5"			+	+		+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²	
23.		Or.Rezina zonă industrială, fabrica de tricotaje	47°45'26,1" 28°57'13,7"					+		+	
24.		Or.Rezina zonă industrială, cazangerie	47°44'46,3" 28°56'55,1"			+	+			+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²
25.		Or.Bălți, zonă industrială,Fabrica de gips Knauff	47°44'29,0" 27°52'39,8"							+	SO ₄ ⁻² Ca ⁺⁺

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 38 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

26.		Or.Bălți, zonă silvică, Parcul central	47°45'40,1" 27°55'45,1"			+			+	SO ₄ ⁻² Ca ⁺⁺ NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²
27.		Or.Bălți, zonă industrială SELMAȘ	47°46'54,4" 27°57'01,1"			+	+		+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²
28.		Or.Bălți, zonă industrială, Centrala electrică cu termoficare	47°44'53,4" 27°53'36,6"						+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²
29.		Or.Ocnița, zonă industrială cazangerie Nr.1	48°24'47,9" 27°29'44,7"						+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²
30.		Or.Ocnița, zonă industrială cazangerie Nr.2	48°24'42,2" 27°28'50,9"						+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²
31.		Or.Ocnița, zonă silvică, parcul central	48°24'59,6" 27°27'57,5"	1 dată pe an, vara – toamna					+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²
32.	Centru	Or.Ungheni, zonă industrială, cazangerie, fabrica de vinuri	47°13'30,9" 27°48'20,0"				+		+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²
33.		Or.Ungheni, zonă industrială, Fabrica "Covoare" din Ungheni	47°13'41,2" 27°47'43,5"				+		+	

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 39 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

34.		Or.Ungheni,zonă industrială,Vama Ungheni	47°11'59,0" 27°47'44,1"						+	NO ₃ ⁻ SO ₄
35.		Or.Ungheni, zonă silvică, Parcul central	47°13'03,4" 27°47'35,0"						+	NO ₃ ⁻ SO ₄
36.		mun.Chisinău, zonă industrială, S.A.Zorile s.Buiucani	47°02'25,0" 28°47'58,0"				+		+	
37.										
38.		mun.Chisinău, zonă industrială, S.A.Tutun-CTC sect. Ciocana	47°01'28,0" 28°51'58,0"				+			NO ₃ ⁻
39.		mun.Chisinău, zonă industrială, SA Macon s. Ciocana	46°59'41,0" 28°54'29,0"							NO ₃ ⁻ SO ₄ ²⁻ Ca ²⁺ CO ₃ ⁻²
40.		s.Giurgiulești, Terminal Giurgiulești, Vama	45°28'38,2" 28°12'42,5"	1 dată pe an, vara – toamna				+		+
41.	Sud	Vama, în amonte s.Giurgiulești	45°28'28,3" 28°12'04,1"					+		+
42.		s.Giurgiulești,Centru s.Giurgiulești	45°28'53,1" 28°11'44,8"					+		+

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 40 din 38
--------------------	-------------	----------------	------------------

43.		Nord-Est de s.Giurgiulești sau terminal	45°29'27,6" 28°11'08,3"				+		+	
44.		Or.Cahul,zonă industrială, cazangerie or.Cahul	45°54'36,6" 28°11'47,1"				+		+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²
45.		Or.Cahul,zonă silvică, parcul central	45°54'09,2" 28°11'17,6"				+		+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻²
46.		Or.Cahul, zonă industrială,Uzina de beton-armat	45°53'16,0" 28°11'04,7"				+		+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻² CO ₃ ⁻²
47.		Or.Cahul,zonă industrială,Elevator de cereale	45°52'46,6" 28°11'18,1"						+	
48.		Or.Ceadîr-Lunga, zonă industrială, Elevator de cereale	46°04'21,0" 28°50'01,0"	1 dată pe an, vara – toamna					+	
49.		Or.Ceadîr-Lunga, zonă industrială, cazangerie	46°04'03,5" 28°49'50,6"						+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻
50.		Or.Ceadîr-Lunga, zonă silvică, parcul central	46°03'34,5" 28°49'60,0"						+	NO ₃ ⁻ SO ₄ ⁻

EXPLICAȚII LA TABEL:

COD: PM - 8.3 - LÎ	EDIȚIA : 04	DATA: 26.12.22	PAGINA 41 din 38
---------------------------	-------------	----------------	-------------------------

- ⁽¹⁾ - *metale grele*: cupru, zinc, plumb, nichel, mangan (în solul din câmpurile agricole – forme totale și mobile; în sedimente– forme totale);
- ⁽²⁾ - *POC - pesticide organoclorurate* (α -, β -, γ -HCH - alfa-, beta-, gama-hexaclorciclohexan; 4,4'-DDE, 2,4'-DDE – diclordifenildicloretilen; 4,4'-DDD, 2,4' - DDD – diclordifenildiclorometilmetan; 4,4' - DDT, 2,4' - DDT - diclordifeniltricloretilen; HCB – hexaclorbenzen, pentaclorbenzen, heptaclor, heptaclor epoxid (izomeri A și B), aldrin, dieldrin, endrin, endosulfan I și II; clordecon, clordane, metoxiclor, mirex);
- ⁽³⁾ - *bifenili policlorurați* (în solul din câmpurile agricole) BPC₇ - BPC 28 - 2,4,4`- triclorbifenil, BPC 52 - 2,2`,5,5`-tetraclorbifenil, BPC 101 - 2,2`,4,5,5`- pentaclorbifenil, BPC 118 - 2,3`,4,4`,5 - pentaclorbifenil, BPC 138 - 2,2`,3,4,4`,5`- hexaclorbifenil, BPC 153 - 2,2',4,4`,5,5`- hexaclorbifenil, BPC 180 - 2,2',3,4,4`,5,5' - heptaclorbifenil;
- ⁽⁴⁾ - *PAH - hidrocarburi poliaromate*; acenaften, acenaftilen, antracen, benz[a]antracen, benzo[a]piren, benzo[e]piren, benzo[b]fluoranten, benzo[g,h,i]perilen, benzo[j]fluoranten, benzo[k]fluoranten, crisen, dibenz[a,h]antracen, fluoranten, fluoren, indeno[1,2,3-c,d]piren, fenantren, piren;
- ⁽⁵⁾ - *proprietățile chimice și fizico-chimice ale solului* - azotul nitraților, azotul amoniacal, fosforul mobil, potasiul mobil, calciul și magneziul (formele de schimb), humusul, pH-ul (extractul apos) și aciditatea de schimb (pH_{KCl}), reziduu uscat, umiditatea, conductivitatea, sulfați, carbonați;
- ⁽⁶⁾ - *o probă combinată din toate terenurile punctului de monitoring*;
- ⁽⁷⁾ - *Programul în cadrul rețelei transnaționale (TNMN) (Transnational Monitoring Network)*: sunt monitorizate 5 secțiuni pe r. Prut: or. Lipcani, s. Braniște, s. Valea-Mare, s. Giurgiulești, or. Costești (lacul de acumulare Costești-Stânca);

Pe parcursul anului 2023, pentru identificarea BPC în uleiul dielectric, la solicitarea beneficiarilor vor fi efectuate analizele preliminare a probelor de ulei de transformator din echipamentul electroenergetic cu volumul uleiului mai mare de 5 litri, utilizând echipamentul L2000DX.

Șef Laboratorul pentru Calitatea Solului

Vasile PARAȘCIUC

Șef Direcție Generală Laborator Referință de Mediu

Marina LUNGU